

ÖĞRETMENLERE GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN KRİZ YÖNETİM BECERİLERİ VE UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ

EXAMINATION OF SCHOOL PRINCIPALS' CRISIS MANAGEMENT SKILLS AND THEIR PERCEPTIONS OF DISTANCE EDUCATION ACCORDING TO TEACHERS

Betül Kübra DEMİR
Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Çanakkale, Türkiye
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1050-0733>
betulkubrademir@hotmail.com

Nejat İRA
Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Çanakkale, Türkiye
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2271-9353>
nejat.ira@gmail.com

Received: June 28, 2024

Accepted: October 13, 2024

Published: December 31, 2024

Suggested Citation:

Demir, B. K., & İra, N. (2024). Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ve uzaktan eğitime ilişkin algılarının incelenmesi. *International Journal of Su-Ay Development Association (IJOSDA)*, 3(2), 66-79.

Copyright © 2024 by author(s). This is an open access article under the [CC BY 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Öz

Bu araştırma, öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetimine yönelik becerileri ve öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Nicel yöntem kullanılarak yapılan çalışmanın evreni, Çanakkale ilindeki merkez ilçedeki okul öncesi, ilköğretim, ortaokul, lise eğitim kurumlarında görev yapmakta olan ve gönüllü katılım sağlayan öğretmenlerden oluşmaktadır. Örneklemi ise 2020-2021 eğitim-öğretim yılında basit örnekleme yöntemiyle seçilen 2074 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler Aksu ve Deveci (2009) tarafından geliştirilen İlköğretim Okulu Müdürlerinin Kriz Yönetimi Becerileri Ölçeği ve Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök (2020) tarafından geliştirilen Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği ile toplanmıştır. Öğretmenler tarafından cevaplanan "Kriz Yönetimi Becerileri Ölçeği" ve "Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği" veri sonuçları SPSS 26.0 programında analiz edilmiştir. Kriz yönetim becerileri türünün alt boyutlarıyla ve uzaktan eğitim algı düzeyleri alt boyutlarının ilişkisi için Pearson korelasyon ve etkisini ortaya koymak için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerisi ile uzaktan eğitim algıları arasında pozitif yönde yüksek anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Ayrıca bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Terimler: Kriz, kriz yönetimi, beceri, algı, uzaktan eğitim.

Abstract

This research aims to determine whether there is a significant relationship between school administrators' crisis management skills, as perceived by teachers, and teachers' perceptions of distance education. The study, using a quantitative method, involves teachers from preschool, primary, secondary, and high schools in the central district of Çanakkale who volunteered to participate. The sample consists of 2,074 teachers selected through simple sampling in the 2020-2021 academic year. Data were collected using the Crisis Management Skills Scale developed by Aksu and Deveci (2009) and the Teachers' Perceptions of Distance Education Scale by Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık and Doğrukök (2020). The data were analyzed using SPSS 26.0, and Pearson correlation and multiple regression analysis for relationships between subdimensions. Results show a strong positive correlation between teachers' perceptions of school administrators' crisis management skills and their views on distance education. This study was supported by the Çanakkale Onsekiz Mart University Scientific Research Projects Coordination Unit.

Keywords: Crisis, crisis management, skill, perception, distance education.

GİRİŞ

Zamanımızda değişimlerin aniden getirdiği ani, beklenilmeyen ve zamana bırakılamayacak büyüklükte kriz durumları ortaya çıkabilmektedir. Toplum ve sosyal yaşam için en önemli örgütlerden biri olan eğitim kurumlarının kriz durumlarının etkilerinin hafifletilmesi, eğitim süreçlerinin aksamaması, güvenli ortamın oluşturulması tüm eğitim çalışanlarının görevidir. Eğitim kurumlarında krizlerin yönetilmesi, kriz durumları için gerekli tedbirlerin alınması, kriz durumlarına hazırlıklı olunmasında yöneticilere büyük sorumluluk ve görev düşmektedir. Yöneticiler normal şartlardan daha fazla kriz zamanlarında ihtiyaç duyulan kişilerdir (Sayın, 2008:5). Her örgütte kriz karşılaşılabilecek ancak yönetilmesi gereken bir sorundur. Kriz durumları tehlike ve tehdit anları, belirsiz durumlar ya da endişe ve panik anlamları içerdiği gibi yeni düzeni, ani değişimi, gelişim sürecine ayak uydurmayı ve fırsatları fark etmeyi içerir.

Kriz; küresel, toplumsal, kurumsal ve bireysel yaşanabilen buhran, bunalım ve güç durum olarak tanımlanabilir (Türk Dil Kurumu, 2020). Covid-19 gibi salgın hastalıklar tüm dünyayı büyük ölçüde etkileyen en önemli kriz durumlarından biridir. Covid-19'dan önce birçok salgın hastalık yaşanmış olsa da küresel etkileri daha farklı olmuştur. Krizler birçok etkene bağlıdır ve karmaşık süreçleri vardır. Her krizin etkileri, özellikleri, kendine özgü nitelikleri farklıdır. Krizler kendi nitelik ve özellikleriyle ele alınmalı, değerlendirilmeli ve müdahale yapılmalıdır. Covid-19 salgını küresel boyuta çok hızlı bir şekilde ulaşmıştır. Bu kriz durumu için tüm ülkeler gibi ülkemizde de bütün yönlerden kontrol altına alacak önlemler alınmıştır. Tüm toplumu ilgilendiren bu önlemlerden biri de eğitim-öğretim faaliyetlerinde yaşanan aksamalara karşı hızlı bir çözüm olarak yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçilmesidir. Geçiş hızlı bir şekilde gerçekleştiği için öğrenciler gibi öğretmenler de bu durumdan büyük ölçüde etkilenmiştir. Salgın ile birlikte çok daha önemli hale gelen uzaktan eğitim sürecine ilişkin öğretmenlerin algı ve düşünceleri eğitim süreç ve verimini etkileyen en önemli etkenlerden biri olmuştur. Öğretmenler ise buldukları eğitim örgütü olan okullarda kriz yönetimini sağlayan okul yöneticilerinden etkilenmektedirler.

Öğretmenlerin farklı değişkenlere göre uzaktan eğitime karşı algıları ve okuldaki kriz yönetimi eğitim faaliyetlerinin verimli ve sürdürülebilir olması için gereklidir. Bu algıların ortaya çıkarılması gelecekte yapılacak olan uygulamalar için de önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı Covid-19 salgını süreciyle daha da önem kazanan uzaktan eğitimin öğretmen algılarına göre incelemek ve okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ile ilişkisi olup olmadığını belirlemektir. Bu algıların ilişkisinin yürütülecek yeni çalışmalara yön vermesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitime yönelik algıları arasında ilişki incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı farklı eğitim kademelerinde çalışmakta olan öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim beceri düzeyleri ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılması ve elde edilen bulgular ışığında önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır.

Amaca uygun olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitime ilişkin algıları arasında nasıl bir ilişki vardır?
2. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitime ilişkin algıları birbirini yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetimi becerileri ile uzaktan eğitime yönelik algıları arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırma yaklaşımı kapsayan ilişkisel tarama yöntemi

kullanılmıştır. İlişkisel tarama yöntemi, iki veya daha fazla ölçülebilir değişken arasında bir ilişki olup olmadığını ve varsa bu ilişkinin yönünü ve kuvvetini belirlemek için kullanılan bir araştırma türüdür. Tarama modelleri, geçmişte ve var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar. Araştırma konusu kendi imkanları içinde tanımlanır. İlişkisel tarama modelinde iki ya da daha fazla değişkenin arasındaki değişim ve derecesi belirleme amaçlanır (Karasar,2005). Bu model doğrultusunda, öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetimi becerileri ile uzaktan eğitime yönelik algıları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Yöntem olarak nicel yöntem kullanılan araştırmanın evreni 2020-2021 döneminde Çanakkale ilindeki Merkez ilçedeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapmakta olan 6567 öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem ise; sözü edilen eğitim-öğretim yılında çalışma evreni üzerinden tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 2074 öğretmenden oluşmaktadır. Tabakalı örnekleme, evrenin alt boyutlarının saptanıp bunların evren içinde var oldukları eşit oranlar ile örnekleme sembol edilmesine ortam oluşturan bir örnekleme bulma yöntemidir (Gül ve Özen, 2007). Örneklem Çanakkale ili Merkez İlçesinde bulunan 71 okulda görev yapan öğretmenler içinden oluşturulmuştur. Bu kapsamda kişilere çevrimiçi yolla ulaşılmış ve 2074 kişi tarafından dönüş elde edilmiştir. Örneklem 1228'i (%59,2) kadın ve 846'sı (%40,8) erkek olmak üzere 2074 öğretmenden oluşmaktadır.

Veri Toplanması ve Analizi

Kişisel Bilgi Formu: Çalışmaya dahil olan öğretmenlerin cinsiyet, yaş aralığı, öğrenim durumları, mesleki çalışma yılı, medeni durum, görev türü, okul türü ve branş konularında veri toplama amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Kriz Yönetim Becerileri Ölçeği: Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetimine yönelik becerilerini belirlemeyi ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algıları üzerinde etkisi olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetimine yönelik becerileri düzeylerini ölçmek amacıyla İlköğretim Okulu Müdürlerinin Kriz Yönetim Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek Aksu (2009) tarafından geliştirilmiştir.

Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği: Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algılarını ölçmek amacıyla Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık, Doğrukök (2020) tarafından geliştirilen beş alt boyuttan oluşan 37 maddelik Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği uygulanmıştır. Veriler çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Bunun için Google Forms hizmetinden yararlanılmıştır. Oluşturulan form her okulun okul yönetimi bilgisi dahilinde öğretmenlerle ve okul iletişim gruplarında paylaşılmıştır. Okul idaresine ulaşılamayan durumlarda öğretmenlere doğrudan ulaştırılmıştır. Bu sayede 2074 dönüş alınmıştır.

Verilerin analizi

Araştırma dâhilinde çevrimiçi ortamda toplanan sonuçlar Microsoft Excel Programı'na aktarılmış, gerekli kontrollerin yapılmasının ardından istatistiksel dönüşümler gerçekleştirilerek IBM SPSS 26.0 versiyonuna aktarılmıştır. Araştırmadaki tüm istatistiksel analizler SPSS 26.0 ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan iki ölçek arasındaki ilişkiler Pearson- momentler çarpımı korelasyon katsayısı kullanılarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerilerinin öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeylerini yordayıp yordadığını belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır. Sürekli değişkenler olan ölçek ve boyut değerleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla regresyon analizlerinden faydalanılmıştır. Regresyon analizleri sırasında açıklayıcı değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon analizleri ile incelenerek yüksek pozitif dereceli ilişkiye sahip değişkenlerin aynı regresyon modelinde açıklayıcı değişken olarak tanımlanması durumunda ortaya çıkabilecek tama yakın çoklu doğrusal bağıntı sorunundan kaçınılmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde anketlerden elde edilen verilerin analiz işlemi sonucu tespit edilen bulgular sunulmaktadır. Katılımcıların doldurduğu “Kişisel Bilgiler Formu”, “Kriz Yönetim Becerileri Ölçeği” ve “Uzaktan Eğitime Yönelik Algı Ölçeği” yoluyla ulaşılan verilerin çözümlenmesiyle ortaya çıkan sonuçlara yer verilmiştir. Uygulanacak test türlerini belirlemek için öncelikle normal dağılım istatistikleri incelenmiştir.

Tablo 1. Normallik dağılımı.

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kriz Öncesi Dönem	,173	2074	,000	,958	2074	,000
Kriz Dönemi	,248	2074	,000	,821	2074	,000
Kriz Sonrası Dönem	,284	2074	,000	,800	2074	,000
Kriz Yönetimi Becerileri	,214	2074	,000	,876	2074	,000
Kendilerine İlişkin Algılar	,297	2074	,000	,811	2074	,000
Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin Algılar	,282	2074	,000	,799	2074	,000
Uzaktan Eğitimde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Algılar	,306	2074	,000	,790	2074	,000
Uzaktan Eğitime İlişkin Tutumlar	,390	2074	,000	,707	2074	,000
Uzaktan Eğitimde Verilen Ödevlere İlişkin Algılar	,289	2074	,000	,800	2074	,000
Uzaktan Eğitime Yönelik Algılar	,289	2074	,000	,805	2074	,000

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin sergiledikleri kriz yönetimine yönelik beceri düzeyleri aşağıda Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2. Okul yöneticilerinin kriz yönetimi beceri düzeyleri (ölçek geneli ve alt boyutlarda).

	N	$\bar{x}$	SS	Anlamı
Kriz Yönetimi Becerileri	2074	3,4552	0,58450	Katılıyorum
Kriz Öncesi Dönem	2074	3,5042	0,60656	Katılıyorum
Kriz Dönemi	2074	3,4111	0,58856	Katılıyorum
Kriz Sonrası Dönem	2074	3,4557	0,57283	Katılıyorum

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin, kriz yönetimi becerilerinin genel olarak, kriz öncesi dönem, kriz anı dönemi, kriz sonrası dönem alt boyutlarının hepsinde “katılıyorum” düzeyinde kriz yönetim yeterliliği gösterdikleri saptanmıştır.

Aşağıda Tablo 3’de öğretmenlerin genel olarak uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri sunulmaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri.

	N	$\bar{x}$	Ss	Anlamı
Uzaktan Eğitime Yönelik Algılar	2074	3,4238	0,62295	Katılıyorum
Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Kendilerine İlişkin Algıları	2074	3,4316	0,60731	Katılıyorum
Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin Algıları	2074	3,4128	0,63972	Katılıyorum
Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Algıları	2074	3,4685	0,61498	Katılıyorum
Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Tutumları	2074	3,3494	0,65638	Kararsızım
Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Verilen Ödevlere İlişkin Algıları	2074	3,4170	0,60862	Katılıyorum

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri genel olarak “katılıyorum” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bulgular öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algılarının kendilerine ilişkin algılarda, uzaktan eğitimin uygulanışına yönelik algılar, öğretim uygulamalarına yönelik algılar ve

verilen ödevlere ilişkin algılar alt boyutlarında “katılıyorum” düzeyinde; uzaktan eğitime yönelik tutumlar alt boyutunda ise “kararsızım” düzeyinde algıladıkları görülmektedir.

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitime yönelik algıları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunabilmesi için kriz yönetim becerileri ölçeği ve uzaktan eğitime yönelik algı ölçeği, ölçek puanları arasındaki korelasyonlar hesaplanmış ve sonuçlar aşağıda tablolarda verilmiştir. Hesaplamalar hem ölçek genelinde hem de alt boyutlar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin kriz öncesi dönem alt boyutunda kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitim algı boyutları arasındaki ilişki (correlations).

	Kendilerine İlişkin	Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin	Öğretim Uygulamalarına İlişkin	Uzaktan Eğitime Olan Tutuma İlişkin	Verilen Ödevlere İlişkin
Kriz Öncesi Dönem	,803 ^(**)	,793 ^(**)	,828 ^(**)	,668 ^(**)	,780 ^(**)

**p<0,01

Gerek ölçek genelinde gerekse ölçek alt boyutları ele alındığında Kriz Öncesi Dönem alt boyutu ile Uzaktan Eğitime Yönelik Algı Ölçeğinin alt boyutları puanları arasında yüksek düzeyde pozitif korelasyon olduğu görülmektedir. Yani öğretmenlerin algılarına göre kriz öncesi dönemde kriz yönetim becerileri attıkça öğretmenleri uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri de artabilmektedir.

Tablo 5. Öğretmenlerin kriz dönemi alt boyutunda kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitim algı boyutları arasındaki ilişki (correlations).

	Kendileri ne İlişkin	Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin	Öğretim Uygulamalarına İlişkin	Uzaktan Eğitime Olan Tutuma İlişkin	Verilen Ödevlere İlişkin
Kriz Dönemi	,695 ^(**)	,742 ^(**)	,629 ^(**)	,759 ^(**)	,674 ^(**)

**p<0,01

Gerek ölçek genelinde gerekse ölçek alt boyutları ele alındığında Kriz Dönemi alt boyutu ile Uzaktan Eğitime Yönelik Algı Ölçeğinin alt boyutları puanları arasında yüksek düzeyde pozitif korelasyon olduğu görülmektedir. Yani öğretmenlerin algılarına göre Kriz Dönemi kriz yönetim becerileri attıkça öğretmenleri uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri de artabilmektedir.

Tablo 6 Öğretmenlerin kriz sonrası alt boyutunda dönem kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitim algı boyutları arasındaki ilişki (correlations).

	Kendileri ne İlişkin	Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin	Öğretim Uygulamalarına İlişkin	Uzaktan Eğitime Olan Tutuma İlişkin	Verilen Ödevlere İlişkin
Kriz Sonrası Dönem	,869 ^(**)	,899 ^(**)	,860 ^(**)	,821 ^(**)	,867 ^(**)

**p<0,01

Gerek ölçek genelinde gerekse ölçek alt boyutları ele alındığında Kriz Sonrası Dönem alt boyutu ile Uzaktan Eğitime Yönelik Algı Ölçeğinin alt boyutları puanları arasında yüksek düzeyde pozitif korelasyon olduğu görülmektedir. Yani öğretmenlerin algılarına göre kriz sonrası dönemde kriz yönetim becerileri attıkça öğretmenleri uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri de artabilmektedir.

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerilerinin öğretmenlerin uzaktan eğitimi yönelik algı düzeylerinin bir yordayıcısı olup olmadığını belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır. Kriz öncesi dönem, kriz dönemi, kriz sonrası dönem değişkenlerine göre Kendilerine İlişkin Boyutunun yordanması ile ilgili regresyon analiz sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Kriz yönetim beceri düzeylerinin kendilerine ilişkin boyutunu yordama gücü.

	B	Standart Hata B	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Kendilerine İlişkin	,282	,039		6,652	,000		
Kriz Öncesi Dönem	,275	,018	,284	15,397	,000	,803	,321
Kriz Dönemi	,138	,015	,140	9,132	,000	,695	,197
Kriz Sonrası Dönem	,501	,021	,529	23,390	,000	,869	,457

R= ,886 R²=,785

F= 2511,972 p=,000

İkili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde pozitif ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin kendilerine ilişkin boyutunda görece önem sırası; kriz sonrası dönem, kriz öncesi dönem, kriz dönemidir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, en yüksek kriz sonrası dönem olmak üzere üç değişkeninde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu söylenebilir.

Kriz öncesi dönem, kriz dönemi, kriz sonrası dönem değişkenlerine göre Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin Boyutunun yordanması ile ilgili regresyon analiz sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Kriz yönetim beceri düzeylerinin uzaktan eğitimin uygulanışına ilişkin boyutunu yordama gücü.

	B	Standart Hata B	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Uzaktan Eğitimin Uygulanışına İlişkin	,179	,035		5,118	,000		
Kriz Öncesi Dönem	,170	,016	,176	10,772	,000	,793	,230
Kriz Dönemi	,180	,013	,183	13,470	,000	,742	,284
Kriz Sonrası Dönem	,584	,019	,617	30,815	,000	,899	,561

R= ,911 R²=,831

F= 3387,434 p=,000

İkili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde pozitif ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin uzaktan eğitimin uygulanışına ilişkin boyutunda görece önem sırası; kriz sonrası dönem, kriz dönemi, kriz öncesi dönemdir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, kriz sonrası dönem en yüksek olmak üzere üç değişkeninde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu söylenebilir.

Kriz öncesi dönem, kriz dönemi, kriz sonrası dönem değişkenlerine göre Öğretim Uygulamalarına İlişkin Boyutunun yordanması ile ilgili regresyon analiz sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Kriz yönetim beceri düzeylerinin öğretim uygulamalarına ilişkin boyutunu yordama gücü

	B	Standart Hata B	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Öğretim Uygulamalarına İlişkin	,328	,040		8,131	,000		
Kriz Öncesi Dönem	,366	,018	,032	20,054	,000	,828	,403
Kriz Dönemi	,018	,015	,018	1,180	,238	,629	,026
Kriz Sonrası Dönem	,517	,022	,537	23,605	,000	,860	,461

R= ,884 R²=,782
F= 2469,935 p=,000

İkili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde pozitif ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin öğretim uygulamalarına ilişkin boyutunda görece önem sırası; kriz sonrası dönem, kriz öncesi dönem, kriz dönemidir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, kriz sonrası dönemin anlamlı bir ilişkisi olduğu fakat kriz döneminin bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Kriz öncesi dönem, kriz dönemi, kriz sonrası dönem değişkenlerine göre Uzaktan Eğitime Olan Tutuma İlişkin Boyutunun yordanması ile ilgili regresyon analiz sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Kriz yönetim beceri düzeylerinin uzaktan eğitime olan tutuma ilişkin boyutunu yordama gücü.

	B	Standart Hata B	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Uzaktan Eğitime Olan Tutuma İlişkin	,154	,048		3,226	,001		
Kriz Öncesi Dönem	,005	,022	,004	,215	,830	,668	,005
Kriz Dönemi	,349	,018	,332	19,125	,000	,759	,388
Kriz Sonrası Dönem	,576	,026	,571	22,290	,000	,821	,440

R= ,851 R²=,724
F= 1807,708 p=,000

İkili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde yüksek ve pozitif düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin uzaktan eğitime olan tutuma ilişkin boyutunda görece önem sırası; kriz sonrası dönem, kriz dönemi, kriz öncesi dönemdir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, kriz sonrası dönemin anlamlı bir ilişkisi olduğu fakat kriz döneminin bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Kriz öncesi dönem, kriz dönemi, kriz sonrası dönem değişkenlerine göre Verilen Ödevlere İlişkin Boyutunun yordanması ile ilgili regresyon analiz sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 19. Kriz yönetim beceri düzeylerinin verilen ödevlere ilişkin boyutunu yordama gücü

	B	Standart Hata B	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Verilen Ödevlere İlişkin	,396	,040		9,790	,000		
Kriz Öncesi Dönem	,199	,018	,209	10,880	,000	,780	,233
Kriz Dönemi	,087	,015	,090	5,640	,000	,674	,123
Kriz Sonrası Dönem	,585	,022	,626	26,602	,000	,867	,505

R= ,840 R²=,706
F= 2263,427 p=,000

İkili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde yüksek ve pozitif düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin Verilen Ödevlere İlişkin boyutunda görece önem sırası; kriz sonrası dönem, kriz öncesi dönem, kriz dönemidir.

Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, kriz sonrası dönem en yüksek olmak üzere üç değişkenin de anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitime yönelik algıları arasında bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bunun için ilk önce öğretmenlerin görüşleri ile okul yöneticilerinin kriz yönetim beceri düzeyleri değerlendirilmiştir. Ardından öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin sahip oldukları algılar değerlendirilmiştir. Son olarak, okul yöneticilerinin kriz yönetimi becerileri ile öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin farkındalıkları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin görüşlerine göre, devlet okullarında görev yapan okul yöneticilerinin kriz yönetimi beceri düzeyi “katılıyorum” seviyesindedir. Kriz Yönetim Becerileri Ölçeği sonuçlarına göre en az kriz döneminde, en fazla kriz öncesi dönemde yöneticilerin kriz yönetim becerisi sergiledikleri söylenebilir. Çalışmada elde edilen sonuçlardan farklı şekilde alanyazında kriz sonrası dönemin kriz yönetim becerileri arasında en fazla beceri gösterdiği görülmektedir. Aksu (2009), ilköğretim okulu müdürlerinin kriz yönetimi becerileri üzerine yaptığı çalışmanın sonucunda okul yöneticilerinin kriz yönetim becerilerini belirlemeye yönelik bir ölçme aracı geliştirilmiştir. Bu ölçme aracının yeni çalışmalara ışık tutacağı düşünülmüştür. Ocak 2006, ortaöğretim okullarında kriz yönetimi (Edirne ili örneğin) üzerinde çalışmıştır. Bu çalışma sonucunda yöneticilerin görüşleri kriz yönetim ekiplerinin krizi önleyici ve kriz anında etkili müdahalesinin okul içinde işleyişi kolaylaştıracağı yönünde bulgular elde edilmiştir. Sarı&Sarı (2020), kriz zamanlarında eğitim yönetimi: Covid-19 ile ilgili çalışma yürütmüşlerdir. Çalışmada Türkiye’de Covid-19 salgınından hareketle kriz zamanlarında kriz yönetiminin nasıl olduğunun sorgulanması amaçlanmıştır. Çalışmada, Covid-19 salgını krizi sırasında eğitim alanında yapılan uygulama ve planların kriz yönetimi özelliği taşıdığı ve eğitim yönetimi alanındaki kriz yönetim sürecinin kesintiye uğrasa da etkin bir şekilde kullanıldığı sonucuna varıldığı görülmektedir. Çiçek Sağlam&Özsezer (2015) liselerde okul yöneticilerinin okul yönetme becerilerine ilişkin öğretmen görüşleri üzerine çalışmışlardır. Bu çalışmada yöneticilerin kriz yönetim düzeyleri orta düzeyde olduğu ortaya konulmuştur. Savcı (2008)&Maya (2010) benzer bulgulara, Aksu (2009)&Ulutaş (2010) ise farklı olarak çoğunlukla düzeyinde bulgularına ulaşmıştır. Öğretmen görüşlerine göre yöneticilerin kriz yönetim becerilerini geliştirmeye ihtiyacı olduğu söylenebilir. Özdemir (2022), Aksu (2009), Maya (2014), Adıgüzel (2007), Ulutaş (2010) çalışmalarında bu çalışmadakine benzer şekilde kriz yönetim becerilerinin en az kriz döneminde gösterdikleri bulgularına ulaşmışlardır.

Bu çalışmada bulgular, öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri 5 alt boyut açısından incelenmiştir. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri genel olarak “katılıyorum” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bulgular öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algılarının kendilerine ilişkin algılarda, uzaktan eğitimin uygulanışına yönelik algılar, öğretim uygulamalarına yönelik algılar ve verilen ödevlere ilişkin algılar alt boyutlarında “katılıyorum” düzeyinde; uzaktan eğitime yönelik tutumlar alt boyutunda ise “kararsızım” düzeyinde algıladıkları görülmektedir.

Bulgular, kendilerine ilişkin alt boyutunda öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının 3,52 ve 3,13 arasında değiştiğini göstermektedir. Bu boyutta, öğretmenlerin algılarına göre madde 19 ve 32 öğretmenlerin en çok beceri sergiledikleri maddeler iken madde 9 ve 10 öğretmenlerin en az beceri sergiledikleri maddeler olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin ders anlatım hızını öğrencilere göre ayarlayabildikleri ve değerlendirme etkinliklerinde farklı soru tiplerini (çoktan seçmeli, boşluk doldurma, doğru yanlış, açık uçlu vb.) kullanabildikleri fakat uzaktan eğitim derslerinde öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayamadıkları ve uzaktan eğitim derslerinde öğrencilerle daha aktif iletişim kuramadıkları görülmektedir.

Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök’ün çalışmasında kendilerine ilişkin alt boyutunda benzer şekilde öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerin ihtiyaçlarına göre uzaktan eğitim sürelerini

ayarlayabildikleri (%80) ve değerlendirme etkinliklerinde farklı soru tiplerini kullanabildikleri (%70) fakat uzaktan eğitim derslerinde öğrencilerle daha az aktif iletişim kurduklarını düşündükleri bulunmuştur.

Öğretmenlerin, uzaktan eğitim derslerinde öğrencilerle aktif iletişim kuramamaları, öğrencilerin birbiriyle iletişim kurmalarını sağlayamamaları farklı öğretim stratejilerini kullanmada zorlanmaları ve yeniliklere açık olmamalarından kaynaklanıyor olabilir. Öğretmenlerin bu konuda görüş birliğine varamadıkları söylenebilir.

Bulgular, uzaktan eğitimin uygulanışına yönelik alt boyutunda öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının 3,57 ve 3,08 arasında değiştiğini göstermektedir. Bu boyutta, öğretmenlerin algılarına göre madde 1 ve 22 öğretmenlerin en çok beceri sergiledikleri maddeler iken madde 2 ve 6 öğretmenlerin en az beceri sergiledikleri maddeler olduğu görülmektedir. Öğretmenlere göre uzaktan eğitim platformu üzerinden açtığım tartışmalara öğrenci katılımı örgün eğitime göre daha fazla olduğu ve uzaktan eğitimin esnek oluşu dersi planlamamda kolaylaştırıcı rol üstlendiğini fakat uzaktan eğitimin öğrencilere kendi öğrenme hızlarında çalışabilme imkânı sağladığını düşünmedikleri ve internet alt yapısı eksikliğinden dolayı online eğitime bağlanmakla sıkıntı yaşamadıkları görülmektedir.

Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök çalışmasında öğretmenlere göre uzaktan eğitim platformu üzerinden açtığım tartışmalara öğrenci katılımı örgün eğitime göre daha az olduğu (%72) belirlenmiş iken bu çalışmada katılın fazla olduğunu düşüldüğü görülmektedir.

Bulgular, öğretim uygulamalarına yönelik alt boyutunda öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının 3,57 ve 3,11 arasında değiştiğini göstermektedir. Bu boyutta, öğretmenlerin algılarına göre madde 7 ve 23 öğretmenlerin en çok beceri sergiledikleri maddeler iken madde 17 ve 28 öğretmenlerin en az beceri sergiledikleri maddeler olduğu görülmektedir. Öğretmenlere göre tv'de işlenen derslerin kazanımı tam olarak yansıtmadığını ve sayısal içerikli derslerin (matematik, geometri vb.) öğretimi daha zor olduğunu düşündükleri fakat farklı öğrenme stillerine göre içeriklere kolayca ulaşamadıkları/üretemedikleri ve televizyondan işlenen derslerde öğretmenlerin konuşma hızı öğrenci seviyesine uygun olmadığını düşündükleri görülmektedir.

Bulgulara göre Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök'ün çalışmasında benzer şekilde sayısal içerikli derslerin (matematik, geometri vb.) öğretimi daha zor olduğunu düşündükleri görülmektedir, televizyondan işlenen derslerin kazanımı tam olarak yansıtmadığı maddesinde farklı olarak kararsız kaldıkları görülmektedir. Farklı olarak bu çalışmada televizyonda işlenen derslerde öğretmenlerin konuşma hızı öğrenci seviyesine uygun olmadığını daha fazla düşündükleri görülmektedir. Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök çalışmasında oran (%63) olarak daha fazla bulunmuştur.

Bulgular, uzaktan eğitime yönelik tutum alt boyutunda öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının 3,57 ve 3,15 arasında değiştiğini göstermektedir. Bu boyutta, öğretmenlerin algılarına göre madde 33 öğretmenlerin en çok beceri sergiledikleri madde iken madde 36 öğretmenlerin en az beceri sergiledikleri madde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim derslerini heyecanla bekledikleri fakat televizyondan işlenen dersler ilgi çekici bir şekilde işlenmediğini düşündükleri görülmektedir.

Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök çalışmasında ise öğretmenlerin tv'de işlenen derslerin ilgi çekici bir şekilde işlendiği konusunda görüş birliğine varamadıklarını ama büyük bölümünün (%79) okulda yüz yüze işlenen derslerin uzaktan eğitimde işlenen derslere göre daha eğlenceli olduğunu düşündüklerini belirtmiştir.

Bulgular, uzaktan eğitime yönelik tutum alt boyutunda öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının 3,52 ve 3,14 arasında değiştiğini göstermektedir. Bu boyutta, öğretmenlerin algılarına göre madde 30 öğretmenlerin en çok beceri sergiledikleri madde iken madde 14 öğretmenlerin en az beceri sergiledikleri madde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin sınıfındaki

öğrencilere başarı düzeylerine / seviyelerine göre farklı ödevler verebildiğini fakat ödev takibini web 2.0 (teknolojik araçlarla) araçları ile rahatça yapamadığını daha fazla düşündükleri görülmektedir. Öğrencilere başarı düzeylerine / seviyelerine göre farklı ödevler verebildiği halde teknolojik araçlarla takibinin sağlanamaması öğrencinin tek başına yarımsız ödevinin yapıp yapmadığından emin olunamaması olabilir.

Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök çalışmasında tv'den işlenen derslerde verilen ödevlerin kontrolü olmadığı için öğrencinin istekli olmadığını ve bu çalışmadan farklı olarak ödev takibini web 2.0 (teknolojik araçlarla) araçları ile rahatça yapabildiklerini daha fazla düşündükleri belirtilmiştir.

Bu çalışmanın bir boyutu dünyayı küresel olarak etkileyen COVID-19 salgını nedeniyle tüm ülkemizde tüm eğitim kademelerinde kullanılmaya başlanan uzaktan eğitim süreci ile ilgili öğretmen algılarını ve bu algıların bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Kurnaz ve diğerleri (2020) öğretmenlerin cinsiyetleri ile uzaktan eğitime ilişkin düşüncelerine yönelik puanları ve tüm alt boyutları puanları arasında bu çalışmadan farklı olarak kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algıları, erkek öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algılarına göre daha olumludur. Alan yazında uzaktan eğitim cinsiyet ilişkisi ile ilgili olarak farklı sonuçlar ortaya bulunmuştur. Öztaş & Kılıç, (2017) üniversite öğrencilerine verilen uzaktan eğitimi inceledikleri çalışmada erkeklerin uzaktan eğitime karşı daha olumlu tutum sahibi olduklarını belirtirken; Barış (2015) yaptığı çalışmada cinsiyete ilişkin bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

Kurnaz ve diğerleri (2020) araştırması sonucunda bu çalışmadan farklı olarak öğretmenlerin kıdem yıllarının uzaktan eğitim algılarında fark oluşturmadığı ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde Kurnaz ve diğerleri (2020) öğretmenlerin görev yaptıkları kademeler (ilkokul, ortaokul ve lise) ve branşlarının öğretmenlerin uzaktan eğitim algılarında farklılık olmadığı görülmüştür.

Karatepe, Küçükgençay, and Peker, (2020) yaptıkları çalışmada öğrencilerin cep telefonu ve bilgisayardan sabit hat üzerinden derslere katıldığını belirtmiş fakat yaşanan sorunların cihazla değil bağlantı ile ilgili olduğuna vurgu yapmışlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin kullandığı cihazlar öğretmenlerin uzaktan eğitim algıları üzerinde bir fark oluşturmamıştır.

Ölçek genelinde ve ölçek alt boyutları ele alındığında Kriz Öncesi Dönem, Kriz Dönemi ve Kriz Sonrası Dönemde alt boyutları ile Uzaktan Eğitime Yönelik Algı Ölçeğinin alt boyutları puanları arasında yüksek düzeyde pozitif korelasyon olduğu görülmektedir. Yani öğretmenlerin algılarına göre kriz öncesi dönemde kriz yönetim becerileri attıkça öğretmenleri uzaktan eğitime yönelik algı düzeyleri de artabilmektedir.

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin kriz yönetim becerilerinin öğretmenlerin uzaktan eğitimi yönelik algı düzeylerinin bir yordayıcısı olup olmadığını belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır.

İkili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde pozitif ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin uzaktan eğitime yönelik algı alt boyutlarında görece önem sırası; öncelikle kriz sonrası dönem, kriz öncesi dönem, kriz dönemidir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, en yüksek kriz sonrası dönem olmak üzere üç değişkeninde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmacılar ve Uygulayıcılar İçin Öneriler

Çalışmanın bulgularından hareketle araştırmacılara ve uygulayıcılara faydalı olacağı düşünülen öneriler bulunmaktadır.

Araştırmacılara öneriler;

1. Kriz yönetim becerileri ve uzaktan eğitim algıları konularının ikisini de içeren bir çalışma ülkemizde bulunmamaktadır. Literatürün zenginleşmesi adına daha fazla çalışma yapılabilir.

2. Bu araştırma Çanakkale iline bağlı Merkez ilçesini içermektedir. Araştırma tüm Türkiye çapını içerecek şekilde genişletilebilir.
3. Çalışmada belirlenen örneklem grubunda özel okullar bulunmamaktadır. Araştırma yalnızca devlet okullarında çalışan öğretmenleri içermektedir. Örneklem grubuna özel okullar da dâhil edilebilir ve karşılaştırması yapılabilir.
4. Bu çalışmada araştırma yöntemi olarak, nicel araştırma deseni kullanılmıştır. Ek olarak nitel araştırma deseni kullanılarak da bu çalışma gerçekleştirilebilir.
5. Bu çalışma ilişkiyi öğretmenlerin algılarına göre araştırmaktadır. Yöneticiler ve öğrenciler içinde bu ilişki araştırılabilir.
6. Literatüre katkı sağlamak amacıyla, hayatımızda yer edinen kriz yönetimi ve uzakta eğitim çalışmaları ile ilgili eğitim sistemimize uyarlayıcı çalışmalar yapılabilir.

Uygulayıcılara öneriler;

1. Araştırma sonuçlarına göre, kriz yönetim becerileri ile uzaktan eğitim algıları arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki mevcuttur. Bu seviyenin korunması ve daha iyi bir düzeye getirilebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tüm eğitim çalışanlarına eğitim verebilir.
2. Öğretmenler ve yöneticiler kriz yönetim becerisini geliştirecek ve her zaman eğitim sisteminde olacak uzaktan eğitime katkı sağlayacak etkinliklere teşvik edilmelidirler.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma 2020-2021 eğitim-öğretim yılı döneminde Çanakkale iline bağlı Merkez ilçesindeki devlet okulları ile sınırlıdır. Araştırmada kamuda çalışan okul öncesi, ilkökul, ortaokul, lise öğretmenlerinden toplanan veriler kullanılmıştır ve araştırma bununla sınırlıdır. Araştırmada kriz yönetimi becerileri ölçeği ve uzaktan eğitime yönelik algı ölçeği kullanılmıştır ve araştırmada bu ölçeklerin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır. Araştırmada elde edilen bulgular problem durumunda belirtilen sorular ve onlara verilen cevaplar ve istatistikî sonuçları ile sınırlıdır.

Teşekkür

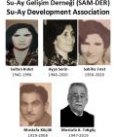
Bu makalede yürütülen bilimsel araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Proje Birimi tarafından Proje No: 3680 ile desteklenmiştir. BAP birimine desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Etik ve Çıkar Çatışması

Araştırmanın tamamında etik kurallara uygun hareket ettiğimizi ve yazarlar arasında çıkar çatışması olmadığını beyan ve teyit ederim.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, S. (2007). *İlköğretim okul müdürlerinin deprem ile ilgili kriz yönetimine ilişkin yeterlikleri*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Akdemir, O. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 69-71.
- Aksu, A., & Deveci, S. (2009). İlköğretim okulu müdürlerinin kriz yönetimi becerileri. *E-Journal off New World Sciences Acedemy*, 4(2), 448-464
- Aksu, A. (2008). Toplam kalite yönetimi ve vizyoner liderlik. Araştırma Raporu, İzmir.
- Aksu, A. (2009). Kriz yönetimi ve vizyoner liderlik. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 4(15), 2435-2450
- Alpago, H., & Osuncu Alpago, D. (2020). Koronavirüs salgınının sosyoekonomik sonuçları. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 99-114.
- Barış, M. (2015). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Allen, I. E., & Seaman, J. (2016). Online Report Card: Tracking Online Education in the United States. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED572777.pdf> Erişim: 02.04.2020

- Antalyalı, Ö. L. (2004). *Uzaktan eğitim algısı ve yöneylem araştırması dersinin uzaktan eğitim ileverilebilirliği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Aydın, M. (2000). *Eğitim yönetimi* (6.Baskı), Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.
- Benson, R., & Samarawickrema, G. (2009). Addressing the context of e-learning: Using transactional distance theory to inform design. *Distance Education*, 30(1), 5-21.
- Balloğlu, E., & Fırat, M. (2022). İlkokul öğretmenleri covid-19 pandemisi deneyimlerine dayalı olarak uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimi nasıl karşılaşıyorlar?, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, Sayı:2,
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020), Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin Getirisi Olan Uzaktan Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Çalışma, *Acesemia Araştırma Dergisi*, 5(2), 368-397
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Kılıç, E. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara, Pegem Akademi
- Çiçek, İ., Tanhan, A., & Tanrıverdi, S. (2020). Covid-19 salgını ve eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 2020 Özel sayı 1, 1091-1104.
- Çivril, H., Aruğaslan, E., & Özkara, B. Ö. (2018). Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algıları: bir metafor analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 39-59.
- Çoban, S. (2013). Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eğitimin Gelişimi, XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildiri Kitabı. İstanbul.
- Demir, E. (2014). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar University Journal of Social Science/Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(39), 203-211
- Düzgün, S., & Sulak, S. E. (2020). Öğretmenler adaylarının covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 2020 Özel sayı 1, 619-633.
- Eken, Ö., Tosun, N., & Eken, D. T. (2020). Covid-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 113-128.
- Erçetin, Ş. (2000). *Lider sarmalında vizyon* (2.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul yönetimi ve öğretim liderliği*. İstanbul: Sistem Yayınevi.
- Kadıbeşegil, S. (2001). Kriz Geliyorum Der “ Kriz İletişimi ve Yönetimi”. İstanbul: Kapital Medya Hizmetleri A.Ş.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Kışla, T. (2016). Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 17(1), 258-271.
- Kocatürk Kapucu, N., & Uşun, S. (2020). Üniversitelerde ortak zorunlu derslerin öğretiminde uzaktan eğitim uygulamaları. *AUAd*, 6(1), 8-27.
- Kurnaz, A., Kaynar H., Şentürk Barışık C., & Doğrukök B. (2020). Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 2020 Özel sayı 1, 293-322.
- Maya, İ. (2014). Kamu ilkokullarında yöneticilerin sergiledikleri kriz yönetimi beceri düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 12(23), 209-235
- Sarı, E., & Sarı, B. (2020). Kriz Zamanlarında eğitim yönetimi: Covid-19 örneği. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Çalışma*, 3(2)49 -63
- Sözen, S. (2020). Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim uygulamaları üzerine bir inceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.

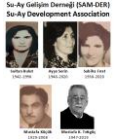

- Paydar, S., & Doğan, A. (2019). Öğretmen adaylarının açık ve uzaktan öğrenme ortamlarınayönelik görüşleri. *Eğitim ve Teknoloji*, 1(2), 154-162.
- Polat, H. (2016). *Çevrimiçi öğrenme ortamlarında sınıf yönetiminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 12(23), 209-235
- Polat H., & Öz An M. B. (2018). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen sınıf yönetimi stratejilerinin öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi. *Electronic Studies*, 13(11) ,1094-1112
- Salman, U. A. (2020). Türkiye’de Koronavirüsün Eğitime Etkileri-V, Dijital Uçurumu Öğrenciler Anlatıyor.
- Savçı S. (2008). *Orta öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin kriz yönetimine ilişkin algıları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli,
- Uysal, Ö., & Kuzu, A. (2011). Çevrimiçi eğitimde kalite standartları: Amerika örnekleri, *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(1). 49-75.
- Yamamoto, G. T., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, İ. (2020). *Okul yöneticilerinin kriz yönetim tutumları ile duygusal zekaları arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

EXTENDED ABSTRACT

In today's world, sudden, unexpected, and large-scale crises that cannot be left to time may emerge due to rapid changes. One of the most important organizations for society and social life is educational institutions, and it is the responsibility of all educational staff to mitigate the effects of crisis situations, ensure the continuity of educational processes, and create a safe environment. Managing crises in educational institutions, taking necessary precautions for crisis situations, and being prepared for such situations are significant responsibilities for administrators. Administrators are needed more during crises than in normal circumstances. Every organization may encounter a crisis, but it is a problem that needs to be managed. Crisis situations may involve danger and threat moments, uncertain situations, or anxiety and panic, as well as new order, sudden change, adapting to the development process, and recognizing opportunities. A crisis can be defined as a disaster, depression, or critical situation that can be experienced globally, socially, organizationally, and individually. Pandemic diseases, such as Covid-19, are among the most significant crisis situations that have affected the world on a large scale. Although many epidemic diseases occurred before Covid-19, their global impacts were different. Crises are influenced by many factors and have complex processes. The effects, characteristics, and unique qualities of each crisis are different. Crises should be addressed, evaluated, and intervened based on their specific features and characteristics. The Covid-19 pandemic rapidly reached a global scale. As with all other countries, various preventive measures have been taken in our country to control this crisis. One of the measures that affect the entire society is the shift from face-to-face education to remote learning as a quick solution to disruptions in educational activities. With the pandemic, the process of remote education, which became much more significant, has become one of the most important factors affecting the educational processes and efficiency, based on teachers' perceptions and thoughts. Teachers are influenced by school administrators who manage crisis situations in their educational organizations, the schools. Teachers' perceptions of remote education and crisis management at school, according to different variables, are necessary for ensuring the effectiveness and sustainability of educational activities. Identifying these perceptions is also important for future applications. The purpose of this study is to examine remote education, which gained even more importance during the Covid-19 pandemic, according to teachers' perceptions and to determine whether there is a relationship with the crisis management skills of school administrators. The goal is for the relationship between these perceptions to guide future research. For this purpose, the relationship between school administrators' crisis management skills and teachers' perceptions of remote education was examined according to teachers' perceptions. The aim of this research is to

investigate the relationship between the crisis management skill levels of school administrators and teachers' perceptions of remote education, according to teachers working at different educational levels, and to provide suggestions based on the findings. To achieve this purpose, the following questions were sought to be answered: 1. According to teachers' perceptions, what is the relationship between school administrators' crisis management skills and their perceptions of remote education? 2. According to teachers' perceptions, do school administrators' crisis management skills predict their perceptions of remote education?. The research aims to determine whether there is a significant relationship between school administrators' crisis management skills and teachers' perceptions of remote education, according to teachers' perceptions. The study, conducted using a quantitative method, focuses on teachers working in preschool, primary school, middle school, and high school educational institutions in the central district of Çanakkale province, all of whom voluntarily participated. The sample consists of 2,074 teachers selected through stratified sampling in the 2020-2021 academic year. Data was collected using the "Crisis Management Skills Scale for Primary School Principals" developed by Aksu and Deveci (2009), and the "Teachers' Perceptions of Remote Education Scale" developed by Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışlık, and Doğrukök (2020). The data from the "Crisis Management Skills Scale" and the "Teachers' Perceptions of Remote Education Scale," answered by teachers, was analyzed using SPSS 26.0 software, allowing for the evaluation of school administrators' crisis management skills and teachers' perceptions of remote education. A t-test was used to analyze variables such as gender, education level, and marital status from the Personal Information Form in relation to crisis management skills and remote education perceptions, while ANOVA was used for the analysis of other variables. To examine the relationship between the sub-dimensions of crisis management skills and remote education perception levels, Pearson correlation and multiple regression analysis were performed. The research findings suggest that there is a significantly strong positive relationship between school administrators' crisis management skills and teachers' perceptions of remote education, according to the teachers' perceptions. Additionally, the study's limitations should be noted. It is restricted to public schools in the central district of Çanakkale during the 2020-2021 academic year. Data was collected from teachers in preschool, primary, middle, and high schools, and the study is limited to this sample. The research used the "Crisis Management Skills Scale" and the "Teachers' Perceptions of Remote Education Scale," and is confined to the attributes these scales measure. There is no existing study in Turkey that examines both crisis management skills and remote education perceptions. Further research could expand the scope to include all of Turkey. This study only includes public schools, but private schools could also be compared. A qualitative research design could also be used in future studies, and the relationship could be investigated among administrators and students. Based on the findings, there is a strong positive relationship between crisis management skills and remote education perceptions. To maintain and improve this, the Ministry of National Education could provide training to all educational staff. Teachers and administrators should be encouraged to improve their crisis management skills and contribute to the ongoing integration of remote education.